

Gedachten bij de maaltijd des Heren Deel I

Begripsverwarring

Wie in het Grieks, de grondtaal van "het Vernieuwde Verbond" (NT), zoekt naar "het heilig avondmaal" zal tot de ontdekking komen dat deze omschrijving niet geheel klopt. In het Grieks lezen we wel over "de maaltijd des Heren". Maaltijd kan ook vertaald worden met "gastmaal in de avond", maar er staat niet direct "heilig avondmaal". Nu zit er zeker een aspect van heiliging in deze instelling maar wel op een andere manier dan wat de Rooms Katholieke kerk er van gemaakt heeft in de loop der eeuwen. Maar omdat de ontstane vermenging van juistheden en *onjuistheden* al eeuwen bestaan, wordt dit als heel normaal geaccepteerd, wat het echter *niet* is. Hier ligt een tesjoeva-moment. Ik wil uiteenzetten wat er mis ging en hoe de maaltijd des Heren oorspronkelijk bedoeld is.

Sacrament(en)

We beginnen bij het feit dat de vroege kerk de maaltijd des Heren onterecht heeft verheven tot een sacrament.

De Rooms Katholieke kerk heeft indertijd zeven sacramenten ingevoerd. *Wat is een sacrament ook al weer?* Een sacrament is een genademiddel, gegeven aan de kerk, om uit te delen aan de gelovigen.

De 2 belangrijkste waren doop en avondmaal. De Reformatie door de protestanten (dat komt van "protestierenden" die opstonden tegen de misstanden in de RK kerk) zette een aantal zaken recht maar de doop en het avondmaal als *sacrament* zijn er, net zoals herstel van zondag naar sabbat, bij wijze van spreken "tussendoor geglipt".

*De waarheid is dat er maar één sacrament is: Jesjoea de Messias zelf. Want de kerk is niet het genade-middel tussen God en mens, maar Jesjoea is onze Middelaar: Hij is onze Hogepriester naar de orde van Melchizedek!
Voor bekering moet je dus niet primair naar de kerk met rituelen en sacramenten maar naar Jesjoea de Messias.*

Instelling

De maaltijd des Heren, zoals Jesjoea die vierde met de discipelen in de nacht voor zijn gevangenneming vormde de afsluiting van de Pesach viering die geboden is in de Torah. Je zou kunnen zeggen dat het Pesach "*het offermaal der offermaaltijden*" is. Deze bijzondere afsluiting met brood en wijn was een nieuw element, net zoals de voetwassing. Nu kwam dat delen van brood en wijn niet zomaar uit de lucht vallen. Jesjoea sloot aan bij gebruiken en beelden die allang bekend waren. Want in de Joodse traditie worden tijdens de Pesach viering 4 bekers gedronken om zo de 4 fases van verlossing te symbolisch en te gedenken die beschreven worden in **Exodus 6:5,6** Zeg daarom tegen de Israëlieten: Ik ben JHWH. Ik zal u **uitleiden** van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren. Ik zal u **redden** uit hun slavernij en u **verlossen** door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten. Ik zal u tot Mijn volk **aannemen** en Ik zal u tot een God zijn. Dan zult u weten dat Ik JHWH, uw God, ben, Die u uitleidt vanonder de dwangarbeid van de Egyptenaren. De beker voor de maaltijd des Heren is de beker *der verlossing (de 3de beker)* omdat deze immers profetisch het verzoenend werk van Jesjoea herdenkt.

4 bekers, 4 fases van verlossing

2 visies

Nu is het zo dat in Messiaanse kringen meningsverschil bestaat over de vraag: *is de maaltijd des Heren een nieuwe instelling die door Jesjoea geïntroduceerd werd en regelmatig uitgevoerd kan worden lós van de jaarlijkse Pesachviering of is en blijft de maaltijd des Heren gewoon onderdeel van de Pesachviering die één keer per jaar plaats vind?*

Een belangrijke vraag met forse consequenties. Het is een kwestie die zelfs verdeeldheid brengt binnen Messiaanse geloofsgemeenschappen. Ik ga nu deze 2 visies tegenover elkaar zetten en dan kun je voor jezelf een afweging maken hoe om te gaan met de maaltijd des Heren.

Ik citeer Werner Stauder in zijn studie nr 38 over dit onderwerp: *Het opmerkelijkste verschil tussen de verschillende kerken is echter de frequentie van de viering. Er wordt namelijk heel verschillend gedacht over de vraag, hoe vaak het Avondmaal gevierd mag worden. Terwijl de Eucharistieviering in de rooms-katholieke kerken in principe elke zondag plaatsvindt, wordt het Heilig Avondmaal in de reformatorische kerken over het algemeen viermaal per jaar gevierd, in sommige kerken ook zes-, acht- of twaalfmaal. In evangelische gemeenten is dit doorgaans één keer per maand. Was dit de bedoeling toen Yeshua zei dat we Zijn laatste Sedermaal moesten herdenken? Ik denk van niet! Toen Hij de beker na de maaltijd nam met de woorden: "Deze beker is het nieuwe verbond in Mijn bloed, doet dit, zo dikwijls gij die drinkt, tot Mijn gedachtenis," bedoelde Hij niet dat wij hem dikwijls, dus vaak moeten drinken, maar Hij bedoelde daarmee te zeggen: "Elke keer als jullie deze derde beker op de Sederavond drinken (en dat is dus één keer per jaar, namelijk op de 14e Nisan), dan moeten jullie die drinken tot Mijn gedachtenis." (1 Korinthe 11:25). Dit komt in andere vertalingen wat duidelijker naar voren, bijvoorbeeld in de Willibrordvertaling: "Na de maaltijd zei Hij zo ook van de beker: Deze beker is het nieuwe verbond door Mijn bloed. Blijf dit doen om Mij te gedenken, telkens wanneer jullie eruit drinken," en in de Groot Nieuws Bijbel: "Zo nam Hij na de maaltijd ook de beker en zei: Deze beker is het nieuwe verbond, een verbond dat bekrachtigd wordt door Mijn bloed. Elke keer als u hem drinkt, doe het dan om Mij te gedenken." Hij zei: "Deze beker!" Yeshua had het hier dus niet over zomaar een willekeurige beker wijn, maar over een specifieke beker, namelijk de beker na de maaltijd. Iedere Jood begrijpt meteen welke beker daarmee bedoeld is. Het is namelijk de derde beker die bij de Sederviering gedronken wordt, de 'Beker der Verlossing', maar daar zal ik straks nog nader op in gaan. Hij zegt dus niet dat wij deze beker vaak moeten drinken, maar dat wij elke keer als wij hem drinken Zijn lijden en sterven moeten gedenken. Dus elk jaar op de 14 Nisan. In de liturgie van de traditionele Sederviering symboliseert de wijn in de derde beker het bloed van het lam, dat de verlossing uit de slavernij mogelijk gemaakt heeft. Daarom wordt deze beker ook 'Beker der Verlossing' genoemd. In de liturgie van de Messiasbelijdende Sederviering daarentegen is de wijn*

van deze derde beker het symbool voor het bloed van Yeshua en het ongezuurde brood symboliseert Zijn lichaam, dat geen zonde kende. Daarmee gaf Hij aan de bestaande viering een diepere betekenis, maar het was nooit Zijn bedoeling dat deze belangrijke onderdelen van de Sedermaaltijd losgekoppeld zouden worden om vervolgens een eigen leven te gaan leiden. Hij gaf daartoe geen opdracht en zeker ook geen toestemming! Bovendien ontbreekt ook elke logica om met deze symboliek het plaatsvervangend sterven van onze Mashiach op een ander tijdstip te herdenken dan op de 14e Nisan. Als een volk of een persoon een verjaardag viert of iets heel belangrijks herdenkt, dan doet men dit niet elke week of maand, maar op de dag waarop deze speciale gebeurtenis destijds heeft plaatsgevonden. De bevrijding van Nederland wordt toch ook slechts één keer in het jaar plechtig herdacht en gevierd, namelijk op 5 mei, en niet wekelijks of maandelijks. Datzelfde geldt ook voor de nationale dodenherdenking op 4 mei. Als een dierbare is overleden, dan zullen de nabestaanden misschien elke dag aan hun geliefde familielid denken, maar toch wel op een andere manier dan op zijn of haar sterfdag. Alleen op die bewuste dag doet men dit doormiddel van een bepaalde plechtigheid. Begrijpt u wat ik bedoel? Zo behoren wij ook het lijden en sterven van Yeshua slechts één keer per jaar op een plechtige wijze te herdenken, namelijk op Zijn sterfdag!

Hij beëindigd zijn studie met de woorden: *Zo zien wij dat de Sederviering niet alleen een terugzien is naar Israëls wonderlijke bevrijding uit de slavernij, maar dat naast de historische betekenis er ook een profetische verwachting in schuilt. Het Joodse volk ziet elk jaar met Pesach uit naar de komst van de Mashiach en ieder jaar weer is het sinds eeuwen een teleurstelling geweest, dat Hij nog uitbleef! Wij weten dat Hij reeds gekomen is in vernedering, en wij zien bij ieder Sedermaal terug naar Golgotha, waar Hij als Pesachlam stierf voor de zonden van Israël en voor de zonden van de hele wereld. Maar wij hebben óók de zekerheid, dat Hij zeer spoedig zal wederkeren in heerlijkheid! Inderdaad, de Maaltijd des Heren is daarom ook onlosmakelijk verbonden met de 14^e Nisan en kan derhalve niet op een ander tijdstip gevierd worden! In de Joodse traditie wordt verwacht, dat de (weder)komst van de Mashiach [Messias] een nieuwe exodus en nu definitieve verlossing zal brengen. Eliyahu zal er de voorbode van zijn. En die verlossing zal in de Messiaanse tijd gevierd worden met een maaltijd, die steeds afgeschilderd wordt in woorden en beelden, ontleend aan de Sedermaaltijd. In dat licht gezien wordt het ook duidelijk, waarom Moshe [Mozes], de leider van de eerste exodus en Eliyahu [Elia], de voorbode van de Messiaanse exodus op de berg der verheerlijking met Yeshua spraken over Zijn eigen exodus, die Hij in Jeruzalem ging volbrengen! Nu wordt het ons ook duidelijk, waarom Sha'ul over de verlossing door kruis en opstanding vaak sprak in termen van de Joodse Sederviering en waarom Yeshua voor ons allen de S'udat haAdon instelde toen Hij voor het laatst de Sedermaaltijd vierde als teken van de Messiaanse Verlossing, waarover juist de Joodse traditie zo hoopvol spreekt: "Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt!"*

Deze redenatie komt heel aannemelijk over, maar er zijn ook andere gezichtspunten en tegenargumenten. Stauder noemt ook al dat Jesjoea een *nieuw element* toevoegt aan de viering. Bedenk daarbij dat het volbrachte werk van de Messias beschouwd kan worden als misschien wel de meest bijzondere gebeurtenis in de geschiedenis van de mensheid! *Zou het dan niet legitiem zijn daar regelmatig bij stil te staan?*

Een ander argument is de context van 1 Korinthe 11. Daar spreekt Paulus over diverse misstanden die je nou niet direct associeert met misstanden bij een Pesachviering. Het gaat over verdeeldheid wanneer gij samenkomt.. De een eet vooraf, de ander heeft honger, een ander kampt met dronkenschap.. Als je het zo leest dan lijkt dit niet te gaan over de heilige Moadiem Pesach één keer per jaar. 1 Korinthe 11 eindigt vervolgens met de woorden: Als u samenkomt om te eten, wacht op elkaar en als iemand honger heeft, laat hij thuis eten. Ik vind dat nou niet bepaald passen bij instructies m.b.t. Pesach.

Ook uit **Handelingen 20:7** kun je opmaken dat het breken van het brood niet persé

gebonden was aan de Pesachviering: En op de eerste dag van de week, toen de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, sprak Paulus hen toe, omdat hij de volgende dag wilde vertrekken;

Er is dus wel degelijk een andere kijk mogelijk op de maaltijd des Heeren en ik citeer nu deels uit een studie op goedbericht.nl *De Maaltijd des Heren is een ritueel dat speciaal aan de Gemeente gegeven is, en dat geldig is "totdat Hij komt". Het is uitdrukkelijk bestemd voor deze tijd en de Gemeente (waar wij deel van uit maken), aangezien de Messias nog niet terug gekomen is. Het ritueel is gebaseerd op het Pesach en derhalve dient het brood ongezuurd brood te zijn. De Maaltijd des Heren is evenwel niet hetzelfde als Pesach. Het is een NIEUW ritueel met een ander doel (herinnering aan het lijden van de Messias in plaats van aan de uittocht uit Egypte), en met enigszins overlappende, maar toch duidelijk onderscheiden rituele elementen. Pesach was gecentreerd rond het paaslam. Dat ontbreekt in Maaltijd des Heren. De maaltijd des Heeren kent uitdrukkelijk de "beker" met welgedefinieerde symbolische betekenis, terwijl dit ontbreekt in de voorschriften voor het Pesach. Kortom: HET IS IETS ANDERS DAN PESACH! De Bijbel schrijft geen uitdrukkelijke frequentie voor t.a.v. de viering van de Maaltijd des Heeren, maar uit de context van de voorschriften kunnen we opmaken dat het in de jonge gemeente veel frequenter gevierd werd dan slechts één maal per jaar. Wekelijks lijkt dichter in de buurt te komen. De Maaltijd des Heren is uitdrukkelijk bedoeld als een ritueel met symbolische betekenis. We lezen immers duidelijk dat het niet de bedoeling is om je honger te stillen met deze "maaltijd", en we lezen ook over ernstige consequenties op "onwaardige wijze aanzitten".*

Ik zie de maaltijd des Heren dan ook als een soort uitbreiding van Pesach maar niet alleen bedoelt als afsluiting van Pesach-maaltijden, één keer per jaar. Nee, *zo dikwijls gij dit doet..tot mijn gedachtenis!*

En dat deden de NT- gelovigen in de diverse gemeentes die in de brieven beschreven worden. En dit gebruik deed men zeker ook tijdens de maaltijd bij ontmoetingen aan huis: **Handelingen 2:46** En zij bleven dagelijks eensgezind in de tempel bijeenkomen, en terwijl zij van huis tot huis brood braken, namen zij gezamenlijk voedsel *tot zich*, met vreugde en in eenvoud van hart;

Zo'n viering bestond dus uit een liefdemaal en een dankzegging. Dat kunnen we uit de tekstgedeeltes halen die gaan over de maaltijd des heren. Laten we beide aspecten wat verder uitdiepen.

Het maaltijd aspect

Offermaaltijden waren op zich een bekend fenomeen. Die waren er al door de hele geschiedenis van Israël heen, en de heidense volken deden dat ook.

Helaas ontstond er misbruik doordat men hiervan verkeerd voorbeeld had of terugviel in heidense gewoontes. Zo lezen we in **1 Korinthe 10: 14-22** Daarom, mijn geliefden, vlucht weg van de afgodendienst. Ik spreek *toch tot u* als tot **verstandige mensen, beoordeelt u dan** zelf wat ik zeg. De drinkbeker der dankzegging, die wij *met dankzegging* zegenen, is die niet *de* gemeenschap met het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet *de* gemeenschap met het lichaam van Christus? Omdat het brood één is, zijn wij, die velen zijn, één lichaam, want wij allen hebben deel aan het ene brood. Let op het Israël naar het vlees: hebben niet zij die de offers eten, gemeenschap met het altaar? Wat zeg ik *hiermee* dan? Dat een afgod iets is, of dat een afgodenoffer iets is? Nee, *ik zeg dit* omdat wat de heidenen offeren, zij *dat* aan demonen offeren en niet aan God, en ik wil niet dat u met de demonen gemeenschap hebt. U kunt niet de drinkbeker van de Heere drinken én de drinkbeker van de demonen. U kunt niet deelhebben aan de tafel van de Heere én aan de tafel van de demonen. Of willen wij de Heere tot jaloersheid verwekken? Wij zijn toch niet sterker dan Hij?

Tegenover de offermaaltijden voor afgodendienst staan de offermaaltijden zoals ingesteld voor Israël in Leviticus. Bij heidense offermaaltijden was het namelijk gewoon dat dit op brasserijen uitliep; men zette daar het eten eerst neer voor de afgod, boog er voor en

sprak dan het "zegen deze spijze" uit! Daarna ging men het eten dan nuttigen. Hoe meer eten en drinken je binnen kreeg, hoe meer gezegend.. Zo zocht men een religieuze roes. Gevolg: *graaien, overeten, dronkenschap, mogelijk losbandigheid..* Daarbij: *de rijken gingen eerst eten en de restjes waren voor de armen!*

Wat een band van wederkerige vriendschap had moeten worden, waarbij het mee gebrachte voedsel op dat moment van- en voor- iedereen behoorde te zijn, werd het juist een middel tot tweedracht en scheiding.

We lezen daarover in 1 Korinthe 10 (organisatie van de maaltijd) en 1 Korinthe 11 (beleving van de maaltijd).

Zo lezen we in **1 Korinthe 11:17-22** Maar in wat ik nu beveel, prijs ik *u* niet, omdat u, wanneer u samenkomt, er niet beter, maar slechter van wordt. 18 Want ten eerste hoor ik dat er als u samenkomt in de gemeente **verdeeldheid** onder u is, en ten dele geloof ik dat. 19 Want er moeten ook **afwijkingen in de leer** onder u zijn, opdat wie beproefd blijken te zijn, in uw midden openbaar komen. 20 Zoals u nu bij elkaar samenkomt, is *dat* niet het eten van het **Avondmaal van de Heere**. 21 Want bij het eten gebruikt iedereen van tevoren *al* zijn eigen avondmaal en *dan* heeft de één honger, terwijl de ander dronken is. 22 Hebt u dan geen huizen om er te eten en te drinken? Of minacht u de gemeente van God en beschaamt u hen die niets hebben? Wat moet ik *nu* tegen u zeggen? Zal ik u hierin prijzen? Ik prijs u niet.

Commentaar bij enkele verzen: Vers 18 en 19: Paulus heeft het over sterken, zwakken, en dat *eenheid* nodig is i.p.v. verdeeldheid (Grieks:schisma) en geen afwijkingen in de leer (Grieks;heresie = ketterij).

Vers 22: Paulus hekelt vanzelfsprekend deze wantoestanden en noemt zulk gedrag een minachting van de Gemeente Gods. Zo'n maaltijd mag geen "Heer-lijke maaltijd" heten, een maaltijd ter gedachtenis aan de *Heer*. Men dacht namelijk vooral aan *zichzelf*. Als men honger heeft, zo adviseert Paulus, zou men eerst thuis wat moeten eten, zodat men het geduld kan opbrengen om bij de gemeenschappelijke maaltijd op elkaar te wachten.

Na een beschrijving hoe het *niet* moet geeft Paulus aan hoe het wél moet in **1 Korinthe 11:23-32** Want ik heb van de Heere ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd, dat de Heere Jezus in de nacht waarin Hij werd verraden, brood nam, en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo *nam* Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u *die* drinkt, tot Mijn gedachtenis. Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, totdat Hij komt. Daarom, wie op onwaardige wijze dit brood eet of de drinkbeker van de Heere drinkt, is schuldig aan het lichaam en bloed van de Heere. Maar laat *ieder* mens zichzelf beproeven en laat hij zó eten van het brood en drinken uit de drinkbeker. Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van de Heere niet onderscheidt. Daarom zijn er onder u veel zwakken en zieken, en velen zijn ontslapen. Want als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden. Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden.

Maar ondanks Paulus correcties, de maaltijd blijft bij hem een *maaltijd die op regelmatige basis plaats vond*. Eén stukje brood is geen maaltijd. Nogmaals, de ontstane buitensporigheden zijn alleen verklaarbaar als het van origine inderdaad om een echte maaltijd ging. Alleen in zo'n context zijn Paulus' aansporingen om waardig te eten en te drinken, zinvol. Hij sluit zijn betoog af in **vers 33** en **34**: Daarom, mijn broeders, als u samenkomt om te eten, wacht op elkaar. Maar als iemand honger heeft, laat hij thuis eten, opdat u niet tot een oordeel samenkomt. Wat betreft de overige zaken zal ik opdracht geven wanneer ik kom.

Zoals ik eerder al zei vonden deze maaltijden des Heren mogelijk veelal plaats op de

avond aan het einde van de sabbat-dag, voorafgaande aan de 1ste dag van de week; zo verlengde men de sabbat dag zo veel mogelijk (Handelingen 20:7).

Vanwege de ingeslopen misstanden stapten de kerkvaders dus grotendeels af van het *maaltijd* aspect; dit werd gereduceerd tot een stukje brood en een slokje wijn en daarmee sterk onder-geaccentueerd. Wat overbleef was de *dankzegging*.

Het dankzeggings aspect

Maar ook bij de dankzegging ging het mis want die ging men over-accentueren: Brood werd werkelijk het lichaam van Christus en wijn werkelijk zijn bloed..

Zo ontstond het *heilig avondmaal als kerkelijk sacrament*, inclusief een onbijbels inwijdings-ritueel waarbij de kerk zich macht toe-eigende over mensen om hen in of buiten te sluiten.

Bijbels gezien is er echter alleen *onderscheid* nodig en geen *inwijdings-ritueel met macht*. Dat was nou juist typisch heidens: gilde-offermaaltijden waren inwijdings maaltijden. Je kon pas tot het gilde toetreden als je aan allerlei voorwaarden voldeed. (Denk bijvoorbeeld aan een ontgroening voor studenten die willen toetreden tot de vereniging).

De invoering van een inwijdingsritueel zien we in de kerk terug in het gebruik dat men *belijdenis* gedaan moet hebben, 'Ja' moet zeggen op de kerkleer, lid moet worden en *gedoopt* moet zijn voordat je aan het avondmaal mag deelnemen!

Al deze barrières zijn nooit bedoeld! Iedereen die aangeeft het volbrachte werk van de Messias te onderscheiden zou welkom moeten zijn op eigen verantwoordelijkheid tenzij je weet dat iemand in ernstige zonde leeft. Als een dergelijk persoon dan tegen beter weten in toch aan wil gaan mogen de oudsten van de gemeente deze persoon weigeren.

Zoeken naar herstel (tesjoeva)

Als de Torah voor ons de basis is, is het logisch om die te raadplegen op weg naar herstel volgens Bijbelse principes. Ik kom tot 4 herstelpunten.

1. Heiliging

1 Korinthe 10:18 verwijst ook terug naar de Torah: Let op het Israël naar het vlees: hebben niet zij die de offers eten, gemeenschap met het altaar?

Dat voert terug naar **Deuteronomium 12:14,15**: maar *alleen* op de plaats die JHWH in een van uw stammen zal uitkiezen. Daar moet u uw brandoffers brengen en daar moet u doen alles wat ik u gebied. Wel mag u naar het volle verlangen van uw ziel binnen al uw poorten slachten en vlees eten, overeenkomstig de zegen van JHWH, uw God, die Hij u geeft. De onreine en de reine mag daarvan eten, zoals van een gazelle en van een hert.

Zij die van de aangebrachte offers aten vormden geen gezellige club maar een heilige eenheid!

Dus terug naar de ware bedoeling is ontzag hebben voor de heiligheid van JHWH en jezelf dus ook *heiligen*; **1 Korinthe 11:28-29** Maar laat ieder mens zichzelf beproeven en laat hij zó eten van het brood en drinken uit de drinkbeker. Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van JHWH niet onderscheidt.

Een offermaaltijd brengt toe-wijding en zalving. Want door in gehoorzaamheid je dank te offeren en dan maaltijd te houden, heb je maaltijd met elkaar, maar bovenal ook met JHWH zelf: **1 Samuel 15:22** *Daarop zei Samuel: 'Schept JHWH meer behagen in offers dan in gehoorzaamheid? Nee! Gehoorzaamheid is beter dan offers, volgzzaamheid is beter dan het vet van rammen.*

En **Openbaring 3:20** *Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken, en hij met Mij.*

2. Onderlinge verbinding

Heiliging staat nauw in verband met *Verbondenheid*. Want door heiliging is verbondenheid met JHWH, die zelf heilig is, weer mogelijk: **1 Korinthe 10:17** Omdat het brood één is, zijn wij, die velen zijn, één lichaam, want wij allen hebben deel aan het ene brood.

Dit vers spreekt nadrukkelijk over verbondenheid met elkaar als discipelen in Jesjoea. (de doop is het begin van het leven als discipel). Onderlinge verbondenheid náást de verbintenis met onze hemelse vader dóór Jesjoea is een zeer belangrijk aspect van al de feesten die we vieren.

Feest vieren lukt niet in je eentje! Ook dit feestaspect lezen we terug in de Torah:

Deuteronomium 14:23 *Van de tienden van uw koren, wijn en olie en uw eerstgeboren runderen, schapen en geiten moet u een **feestmaal** aanrichten ten overstaan van JHWH, uw God, op de plaats die hij zal uitkiezen om er zijn naam te laten wonen. Zo leert u steeds opnieuw te leven in ontzag voor JHWH, uw God.*

Onderlinge verbintenis is tot bemoediging en versterking van de gemeente, tot het ontvangen van Zijn genezende kracht en zegen en kan bij uitstek tot uiting te komen in feest vieren met elkaar. Het is het idee van onze hemelse Vader zelf dat wij regelmatig feest moeten vieren! Leviticus 23:1 begint met de woorden: zeg tegen de kinderen Israëls, dit zijn MIJN feesten!

Helaas hoort daar -naast dit feest vieren- vanwege de gebrokenheid waarin we nog steeds leven ook *toezien op elkaar* bij. Elke gemeente van Jesjoea de Messias heeft nu eenmaal de verantwoordelijkheid om misstanden te voorkomen door een bepaalde organisatie en regels rondom de viering.

Dat kan soms pijn doen en spannend zijn! De kunst is om op elkaar toe te zien *zonder* door te slaan naar het dwingend opleggen van inwijdings rituelen en het misbruik maken van macht zoals ik eerder besprak. Een goede regel is dan ook dat je van de aanwezigen mag verwachten dat ze Jesjoea als hun Verlosser hebben aangenomen.

Kinderen

Dat brengt ons ook bij het punt van de kinderen: de ouders zijn verantwoordelijk om in te schatten of hun kind wel of niet mee eten en drinken van de maaltijd des Heren. Voor kinderen op jonge leeftijd geldt dat ze 'geheiligd zijn in de ouders': **1 Korinthe 7:14** Want de ongelovige man is geheiligd in zijn vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd in de broeder. Anders zouden immers uw kinderen onrein zijn, doch nu zijn zij heilig.

Bovendien sprak Jesjoea zijn discipelen berispelend toe die kinderen bij hem weg probeerden te houden: **Mattheüs 19:13-15** Toen werden kinderen bij Hem gebracht, opdat Hij de handen op hen zou leggen en zou bidden; maar de discipelen bestrafden hen. Maar Jesjoea zei: Laat de kinderen begaan en verhinder hen niet bij Mij te komen, want voor zodanigen is het Koninkrijk der hemelen. En nadat Hij de handen op hen gelegd had, vertrok Hij vandaar.

Maar waar ligt de grens dat kinderen toch ook zelf verantwoordelijk mogen worden geacht om aan te gaan; wanneer kunnen ze beschikken over onderscheidingsvermogen?

Mogelijk dat de leeftijd van 12 jaar, de Bar-mitzwa leeftijd, een goede richtlijn is om een stukje eigen verantwoordelijkheid te verwachten. Maar sommige kinderen zijn sneller 'rijp'dan anderen. Zo blijft er ook een toezien oog nodig van de ouders bij het aangaan van de viering en zouden ze er mogelijk goed aan doen om telkens voorafgaande aan een viering dit thuis in het gezin bespreekbaar te maken.)

Nogmaals, het in- of buiten sluiten van personen kan maar tot een bepaalde grens! Een stuk *eigen* verantwoordelijkheid is allerbelangrijkst.

Lees goed **1 Korinthe 11:27** Daarom, wie op onwaardige wijze dit brood eet of de drinkbeker van de Heere drinkt, is schuldig aan het lichaam en bloed van de Heere.

Hier staat niet wie onwaardig is (niemand is waardig; zie b.v. Romeinen7:8) maar er staat wie op onwaardige wijze deelneemt. (Dat is b.v. dronken, gulzig of oneerbiedig). Zo doe je het offer geweld aan. Het gaat hier niet over eeuwige straf.

Er staat ook: *toets en eet*. Er staat dus niet: *toets jezelf en ga dan maar niet aan*.

In feite is het een plicht voor de gelovigen om aan te gaan!

Als er reden is vanuit het toetsen om niet aan te gaan moet er *bekering* plaats vinden. B.v. vleselijke boosheid die gaat uitgroeien tot haat, verborgen grove zonden:

1 Korinthe 11:29 Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van de Heere niet onderscheidt.

Dit vers spreekt over een vonnis over jezelf, niet Gods vonnis. Het spreekt over de geestelijke wetmatigheid dat vroeg of laat de zonde zich tegen jezelf keert en openbaar wordt.

Er moet dus heiliging plaats vinden tegenover JHWH maar ook ten opzichte van elkaar als geloofsgemeenschap. We dragen verantwoordelijkheid voor elkaar; en dat is wennen in onze "IK"-cultuur! Niet voor niets bad Jesjoea bij herhaling tot de Vader: Ik bidt dat zij één zijn, zoals wij één zijn.. Maar als we dat toepassen ontstaat er duurzame verbondenheid met elkaar en bovenal met JHWH dóór en In Jesjoea!

3. Herdenken

Heiliging, verbondenheid.. een volgend aspect dat bij de maaltijd des Heren aan de orde hoort te komen is *herdenken*.

1 Korinthe 11:24,25 en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. 25 Evenzo *nam Hij* ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u *die* drinkt, tot Mijn gedachtenis.

Deze verzen nodigen uit tot concentratie op het volbrachte werk. Vanwege dit punt is het wellicht gepast om het brood en de wijn in stilte tot je te nemen.

Herdenken.. je koppelt een gedachte aan een voorwerp: verlossing door Jesjoea aan brood en wijn.. *Dat kun je toch zo vaak doen als je zelf wilt? Bij wijze van spreken al als je brood eet bij je ontbijt. Wij kunnen niet vaak genoeg stilstaan bij onze positie in Jesjoea!*

4. Proclameren

En *nog* een aspect dat valt op te maken uit de tekst is Proclameren.

1 Korinthe 11:26 Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, **verkondig** de dood van de Heere, totdat Hij komt. Zo verkondig je 'medegestorven te zijn met Jesjoea, dat Hij de opgestane Heer is die terug zal komen. Door deel te nemen aan de maaltijd des Heeren proclameer je naar elkaar en de hemelse gewesten.

Kiddoesh

Tot slot: *Wat is het verschil tussen de Maaltijd des Heeren en de Kiddoesh?*

Kiddoesh betekend heiliging, en verwijst naar de heiliging van de sabbat. Er is een hele traditie ontstaan door de eeuwen heen in het Jodendom hoe de erev sabbat (de vooravond van de sabbat) in te vullen. (Bijvoorbeeld met kippesoep, 2 kaarsen, een wit tafelkleed, het reciteren van bepaalde Bijbelgedeelten en in dit verband, een zegen uit te spreken over de wijn en 2 broden, die verwijzen naar het Manna dat op de 6de dag dubbel geraapt mocht worden).

Als gelovigen in Jesjoea worden naast het uitspreken van de zegen over wijn en brood vaak **Mattheüs 5:13**, **Marcus 9:49-50**, **Lucas 14:34-35** en **Johannes 6:41** genoemd.

De Kiddoesh zou je ook als een variant op de maaltijd des Heren kunnen zien omdat de zelfde symbolen van brood en wijn worden gebruikt en omdat de sabbat profetisch verwijst naar het 1000 jarig vrederijk en de eeuwige sabbat waar we naar toe leven. *En wie is er Heer van de sabbat? Jesjoea! En hoe kan een gelovige daar deel aan krijgen?* Door het volbrachte werk van de Messias!

Zo besluit ik deze studie met een tesjoeva suggestie:

Vier kiddoesh als een mooie traditie op de avond voor de sabbat en de maaltijd des Heren als een instelling van Jesjoea zo dikwijls gij dat doet, op de sabbat tijdens de samenkomst, maar probeer deze instelling zeker ook thuis te gaan beoefenen met tafelgenoten of als gezin als afsluiting van de avondmaaltijd, want zó is het oorspronkelijk bedoeld!

In deel II van de studie over de maaltijd des Heeren wil ik dieper ingaan op de symboliek van brood en wijn.

Charlie Lengkeek; met dank aan Jaap Heeringa van de MG Rehoboth van wie ik veel informatie over dit onderwerp overgenomen heb.

Dit is een 'onderweg document, versie 2 april 2019. Wie mij kan aanvullen of corrigeren kan gerust contact opnemen via info@tesjoeva-gemeente.nl

